

1981-82 Lt - Ls framst.nr 11 - Lu.

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 12/1981-82
med anledning av landskapsstyrelsens
framställning till landstinget med
förslag till

- 1) ellag för landskapet Åland och
- 2) landskapslag angående ändring av
5 § landskapslagen om rätt att idka
näring i landskapet Åland.

Landstinget har inbegärt lagutskottets utlåtande över ovan nämnda framställning. Utskottet har i ärendet hört lagberedningschefen Christer Jansson, lagberedningssekreteraren Elisabeth Nauclér, verkställande direktören för Ålands kraftverksaktiebolag Erling Gustafsson, verkställande direktören för Ålands elandelslag Bertil Andersson, föreståndaren för Mariehamns stads elverk Caj-Erik Ekström samt, landskapets elinspektör, diplomingenjören Raimo Kajander. Med anledning härav får utskottet vördsamt anföra följande.

Den föreliggande framställningen är betydligt mera omfattande än nu gällande landskapslag angående elektriska anläggningar (18/44). I lagförslaget har intagits sådana bestämmelser som betonar elförsörjningens karaktär av allmänt samhällsintresse. Genom lagstiftningen vill man trygga medborgarnas och näringslivets rätt till energiförsörjning. Man vill vidare betona behovet av en helhetsinriktad planering och utveckling av elförsörjningen och -produktionen samt landskapsmyndigheternas skyldighet att påta sig härför nödvändiga uppgifter. Utskottet konstaterar att det föreslagna planeringssystemet innebär nya uppgifter för landskapsstyrelsen och dess underlydande organ men att en viss planering redan nu förekommer inom elföretagen och att en stor del av arbetet torde kunna skötas i samarbete med dessa.

Utskottet har inte närmare tagit ställning till behovet av personalförstärkning vid landskapsstyrelsens centralförvaltning sedan den nya ellagen trätt i kraft. Denna fråga kan behandlas i samband med en aviserad ändring av ämbetsverkslagen. Atminstone till en början torde frågorna kunna skötas bl.a. genom det samarbete med

Elinspektionscentralen som nämns i framställningen och som hittills med en inspektör på konsultbasis. Planeringsarbetet kan förmodligen också delvis utföras med hjälp av elföretagens personal. På längre sikt kan emellertid ändå en personalförstärkning bli nödvändig även om problem med en kombination av å ena sidan rent administrativa och å andra sidan rent elsäkerhetstekniska uppgifter kan förutses.

Utskottet förutsätter att landskapsstyrelsen utfärdar närmare direktiv om storleken och uppbörden av de avgifter som avses i förslagets 34 § så att oklarheter inte uppstår vare sig hos elföretagen eller konsumenterna.

Utskottet har vidare uppehållit sig vid markägarnas rättigheter och skyldigheter vid uppförande av elanläggningar, särskilt mot bakgrunden av att det enligt framställningen i många fall skulle vara tillfyllest att byggnadsobjektet ingår i en godkänd plan. Däremot skulle, i motsats till nu gällande förfarande, egentligt byggnadstillstånd inte regelmässigt fordras. Gällande lag förutsätter därtill att den som önskar uppföra elanläggning skall i samband med ansökan om byggnadstillstånd lämna utredning över de fastighetsägare som givit tillstånd till uppförandet och de som eventuellt vägrat sådant bifall. Däremot reglerar inte gällande lag frågan om ersättningar till markägarna och inte heller det fortsatta förfarandet då bifall vägras. Utskottet har konstaterat att dessa frågor anses vara reglerade på annat sätt, främst genom föreskrifter i byggnadslagen, i lagen angående vissa grannelagsförhållanden och i expropriationslagen. Därjämte är i regel varje elkonsument enligt de allmänna elleveransvillkoren skyldig att mot viss ersättning upplåta sin mark för elanläggningar. Utskottet förutsätter att markägarnas intressen beaktas i den planering den nya lagstiftningen förutsätter och att landskapsstyrelsen som tillsynsmyndighet ägnar frågan tillbörlig uppmärksamhet. Utskottet har i 21 § föreslagit ett utvidgat anmälningsförfarande, varigenom större möjligheter borde kunna ges för kontrollåtgärder i här nämnt avseende. Därjämte har utskottet i 17 § föreslagit att den detaljerade delen av elförsörjningsplanen skall framläggas till påseende innan den slutligt antas. Landskapsstyrelsen har i 58 § inte beaktat tullen som sådan myndighet vilken kan ge handräckning vid övervakning av ellagens efterlevnad. Detta baserar sig på självstyrelselagens bestämmelser

om att lagstiftningen om tullväsendet åvilar rikets lagstiftningsbehörighet. Emellertid har å andra sidan exempelvis övervakningskyldighet ålagts sjöbevakningen enligt 53 § landskapslagen om jakt samt sjöbevakningen och tullen enligt 28 § landskapsförordningen angående verkställighet och tillämpning av landskapslagen om fiske. Det har vid flere tillfällen, närmast med stöd av självstyrelselagens 14 § 4 mom., ansetts möjligt att i landskapslag påföra riksmyndighet sådana uppgifter som i materiellt hänseende är likadana som myndigheten pålagts i riket enligt motsvarande lagstiftning. I fråga om jaktlagen har rentav mindre skiljaktigheter i lagstiftningen (jakttider och tillåtna villebråd) inte ansetts förhindra att riksmyndighet i landskapslag ålagts viss skyldighet så länge uppgiften i sakligt hänseende är av samma karaktär i riket och på Åland. I senare sammanhang har likväl en betydligt mera begränsad syn på landstingets lagstiftningsmöjligheter i detta avseende hävdats, bl.a. vid behandlingen av landskapslagen om expropriation. En förutsättning för att riksmyndighet skall kunna påföras någon uppgift i landskapet har enligt denna uppfattning ansetts vara att saken regleras genom en överenskommelseförordning. Utskottet omfattar denna principiella inställning men har ändå ansett att den praxis som redan accepterats beträffande rätten att i landskapslag ålägga statsmyndigheter vissa förvaltningsuppgifter som dessa myndigheter enligt rikslag ändå i allmänhet skall utföra inte borde frångås.

Utskottet har på särskilda punkter gjort vissa ändringsförslag vilka närmare framgår av detaljmotiveringen nedan.

Detaljmotivering.

Allmänna bestämmelser.

4 §. Första momentet har skrivits ut i sin helhet för tydlighetens skull fastän enbart 2 och 5 punkterna ändrats.

9 §. Utskottet har uppfattat framställningens lydelse så att avsikten inte är att bestämmelserna i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland på något sätt skulle åsidosättas. Ändringen i 1 mom. avser att förtydliga detta. Ett icke-åländskt företag som avser att utföra ett engångsuppdrag inom elsektorn måste således erhålla i 4 § 2 mom. nämnda lag avsett tillstånd men däremot inte tillstånd enligt ellagen.

Utskottet har uteslutit ett enligt dess mening överflödigt tilllägg till 3 mom. 2 punkten. De föreslagna kraven på utredning av rätten att idka näring i landskapet (intyg över åländsk hembygdsrätt eller landskapsstyrelsens tillstånd att idka näring) framgår redan av 1 punkten.

Andra och tredje momentet har skrivits i sin helhet för tydlighetens skull fastän endast 2 mom. 3 punkten och 3 mom. 2 punkten ändrats.

Elverk

11 §. Med hänsyn till att elverken även i övrigt är underkastade offentlig kontroll torde elverkstillstånd kunna beviljas tillsvidare.

Eftersom elverk kan upprätthållas även exempelvis av kommun har benämningen "sammanslutning", som avser kollektiv av privaträttslig natur, föreslagits ersatt med "samfund".

12 §. Andringarna är desamma som under 9 §.

13 §. Andringen av 1 mom. 3 punkten avser att ge punkten en något mindre kategorisk utformning medan ändringen av 2 mom. avser att bringa terminologin i överensstämmelse med motsvarande bestämmelse i rikslagen.

15 §. Ordet "uppgjorda" har utbytts mot "utfärdade" som mera markerar landskapsstyrelsens avsikt att utfärda blankettbestämmelser angående elleveransvillkoren. Även från elleverantörernas sida har understrukits betydelsen av att rikets och landskapets villkor är så enhetliga som möjligt. Landskapsstyrelsen har likväl möjlighet att avvika i särskilda avseenden enligt förslaget 66 § 2 mom. (67 § 2 mom. i framställningen).

Elförsörjning.

17 §. Beskrivningen av planens innehåll har föreslagits något preciserad.

Utskottet har föreslagit ett nytt 3 mom., vari närmare skulle anges vilka objekt som skulle medtas i planen. Härigenom skulle även 21 § 2 mom. ges en klarare innebörd. Med annan elöverföringsanläggning som överför energi till ett vidsträckt eldistributionsområde förstås sådana anläggningar, oberoende av spänning, som är av betydelse för ett större områdes eller en regions elförsörjning. Däremot skulle inte mindre anläggningar som utgår från en sådan anläggning och försörjer endast en eller få förbrukare med elström behöva medtas i planen.

För att bereda markägare och andra berörda sakägare redan vid planeringen av bl.a. linjedragningen tillfälle att yttra sig har utskottet infört en bestämmelse (5 mom.) om att den detaljerade delen av elförsörjningsplanen skall kungöras. Utskottet har därtill efter omröstning (3-2) föreslagit att även kommunerna skall höras innan den detaljerade delen av planen antas. Kungörandet skulle givetvis avse de delar av planen som skall ändras eller kompletteras (jfr förfarandet vid fastställande av vägplan, 25 § LL om allmänna vägar).

Utskottet förutsätter dock att elverken fortsätter sitt nuvarande förfarande att höra markägarna vid linjedragningen.

18 §. Elförsörjningsdelegationens mandattid har föreslagits preciserad att motsvara landskapsstyrelsens mandatperiod. Utskottet har vidare beslutat föreslå att delegationen utökas med en andra medlem för fasta Ålands kommuner. Utskottet förutsätter härvid att en medlem representerar södra Ålands och en norra Ålands kommuner. Vartdera ändringsförslag motsvarar senare tiders praxis vad gäller organ av likartat slag.

19 §. Utskottet har föreslagit ett nytt 2 mom. för att understryka betydelsen av ett tillräckligt samarbete mellan olika myndigheter och organ vid uppgörandet av planen. Detta är betydelsefullt med hänsyn till att särskilda byggnadstillstånd för elanläggningar inte längre skulle krävas utan anläggning skulle få uppföras enligt godkänd plan. Samarbete är särskilt viktigt med planeringsrådet och landskapsstyrelsens miljövårdsbyrå men även bl.a. med berörda kommuner samt landskapsstyrelsens trafikavdelning och museibyrå behöver kontakt hållas.

Byggnadstillstånd

21 §. Utskottet konstaterar att elöverföringsanläggningar vars märkspänning är 1-20 kV i allmänhet inte kommer att omfattas av kravet på byggnadstillstånd. Dessa anläggningar är antingen 1) sådana viktiga anläggningar som medtas i den detaljerade delen av elförsörjningsplanen (se 17 §) och kommer att byggas inom två år, eller 2) sådana anläggningar som betjänar endast ett begränsat elbehov och därför inte behöver medtas i planen och som uppförs av ett sådant elverk vars allmänna verksamhet regleras av elförsörjningsplanen. Tillstånd skulle sålunda krävas blott i de relativt sällsynta fall då en sådan av planen omfattad anläggning som inte avsetts att uppföras under de två närmaste åren måste uppföras tidigare än planerat eller då anläggningen uppförs av någon annan än av elverk som omfattas av planen.

Bland annat mot ovanstående bakgrund och eftersom någon skyldighet inte längre skulle föreligga att förete utredning över huruvida berörda fastighetsägare lämnat samtycke till anläggningens utförande har utskottet föreslagit en utvidgad anmälningsskyldighet i de fall byggnadstillstånd inte krävs. Härigenom kunde landskapsstyrelsen ges bättre möjligheter att vid behov i enskilda fall kontrollera att markfrågorna är ordnade. Ett sådant förfarande skulle förmodligen även lätta på kraven i fråga om planens detaljrikedom.

Övervakning och besiktning

28 §. 3 mom. har förtydligats med ett omnämnande av att elverkens i bruktagningsbesiktningar kan utföras av deras anställda och ej nödvändigtvis av utomstående besiktningsmän.

30 §. Utskottet anser att det liksom i riket bör vara möjligt att förordna om periodiska besiktningar av sådana elanläggningar som redan är i användning.

32 §. Utskottet har erfarit att elsäkerhetsbestämmelserna och elmaterielens tekniska konstruktionssätt i Finland och Sverige i praktiken helt motsvarar varandra. Däremot har Norge och Danmark vissa avvikelser.

Mellan de nordiska länderna (exkl. Island) existerar det s.k. EMKO-samarbetet, vars syfte är att samordna den elektriska materielkontrollverksamheten för att bl.a. underlätta handeln med elmateriel mellan dessa länder. Inom ramen för detta samarbete har avtalats om nordisk provning av elmateriel (Gran-avtalet från 1963 jämte senare tillägg). Materiel som i ett land genomgått provning enligt detta avtal godkänns i de andra länderna utan ytterligare provning eller undersökning. Viss registrering förekommer däremot.

Elmateriel kan sålunda provas enligt två normer, den nationella eller den samnordiska. Då särskilt vad gäller Norge och Danmark den nationella normen kan avvika från den finländska anser utskottet att elmateriel från dessa länder kan saluföras, överlätas eller tas i bruk på Åland endast under förutsättning att de godkänts enligt den samnordiska normen. Andra momentet har föreslagits ändrad i enlighet härmed. Utskottet har konstaterat att i motsvarande rikslag (36 § 1 mom.) finns inget hinder för införande av elmateriel till landet.

34 §. Paragrafen har förtydligats. Huvudregeln bör vara att avgifter alltid uppbärs enligt samma grunder som i riket. Om det av någon anledning skulle anses oändamålsenligt att uppbära avgift av visst slag skulle landskapsstyrelsen kunna fatta beslut om att avgiften inte uppbärs.

Sökande av ändring.

51-52 §§. Paragraferna har omformulerats och getts en mera allmän utformning. Utskottet konstaterar att den av landskapsstyrelsen föreslagna kasuistiska uppräknningen av beslut över vilka besvär kan anföras visserligen är upplysande men att den samtidigt lätt kan bli ofullständig eller i detaljer oriktig särskilt vid lagändringar. Det ankommer dessutom på landskapsstyrelsen i varje enskilt fall att ge en korrekt besvärсанvisning, varför olägenhe-

terna ur allmänhetens synvinkel med det av utskottet föreslag-
na systemet, som dessutom allmänt brukas i landskapslagstift-
ningen, torde bli små.

Särskilda bestämmelser

58 §. Landskapsstyrelsen har inte beaktat tullen som sådan
myndighet som kan ge handräckning vid övervakning av ellagens
efterlevnad.

Som framgår av allmänna motiveringen har det framförts olika
meningar huvuvida det är möjligt att ålägga riksmyndigheter upp-
gifter i stöd av landskapslag. Utskötter har dock konstaterat
att högsta domstolen inte haft något att anmärka mot att i land-
skapslag intagits bestämmelser av rikslagstiftningsnatur inklu-
sive förvaltningskyldighet i stöd av 14 § 4 mom. självstyrelse-
lagen. (Se bl.a. AD VIII s. 364 och AD X s. 86. I det senare ären-
det rörande vallag i landskapet ålades en riksmyndighet, härads-
skrivaren, att särskilt föra register över vilka personer som
åtnjuter hembygdsrätt och därmed är röstberättigade. Trots att
häradsskrivaren på Åland sålunda fick särskilda uppgifter jäm-
fört med motsvarande tjänstemän i riket, ansåg högsta domstolen
att sådana åligganden för statens myndigheter kunde intas i land-
skapslag med stöd av 14 § 4 mom. självstyrelselagen).

66 §. Av paragrafens detaljmotivering (framställningens 67 §)
framgår landskapsstyrelsens avsikt att i en kommande landskaps-
förordning om blankettbestämmelser inta ett flertal i riket
gällande förordningar, vilka som sådana är tillämpliga i land-
skapet. Lagutskottet konstaterar att praxis beträffande blankett-
bestämmelser numera är att rikslagar och -förordningar bringas i

kraft i landskapet genom bestämmelser i landskapslag. Författningar av lägre ordning (beslut om ministerium eller centralt ämbetsverk eller motsvarande) har däremot antagits i vissa fall genom landskapsförordning (t.ex. rikets beslut om elsäkerhetsföreskrifter, 31/76) och i andra fall genom landskapsstyrelsebeslut (t.ex. rikets beslut om bussars konstruktion och utrustning eller vissa riksförfattningar rörande livsmedel, 22/75 resp. 61/81). Med hänsyn bl.a. till att landskapsstyrelsens förordningsrätt enligt självstyrelselagens 13 § 3 mom. ansetts vara mera inskränkt än regeringens förordningsrätt ställer sig utskottet tveksamt till den föreslagna möjligheten. En ändring av lagtexten har företagits i enlighet härmed. Utskottet anser det mera ändamålsenligt att landskapsstyrelsen i en landskapsförordning inarbetar de stadganden från rikets elförordning (FFS 925/79) som är erforderliga för landskapslagens verkställighet och tillämpning och genom en blankettlag som föreläggs landstinget antar övriga erforderliga riksförordningar.

67 §. Utskottet föreslår att 64 § utgår och att motsvarande bestämmelser i stället införs som ett nytt 67 § 4 mom., eftersom stadgandet har karaktär av övergångsbestämmelse. Samtidigt har utskottet ansett det riktigare att precisera när landskapsstyrelsen skall anta den första planen än att ange när elförsörjningsdelegationens förslag skall föreligga.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga förslaget
till ellag för landskapet Åland i följande
lydelse:

ELLAG FÖR LANDSKAPET ÅLAND

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

(Lika som i framställningen).

2 §.

I denna lag avses med:

1) elmateriel, apparat, maskin, anordning eller förnödenhet för produktion, överföring, distribution eller användning av elektricitet;

2) elanläggning, en funktionell helhet bestående av elmateriel och (uteslutn.) andra erforderliga anordningar, förnödenheter och konstruktioner;

3) elöverförings- eller distributionsanläggning med en märkspänning av 20 kilovolt, en anläggning vars högsta tillåtna driftspänning är 24 kilovolt;

4) kraftverk, en för elproduktion byggd eller installerad helhet, bestående av kraftmaskineri, elanläggning och därtill hörande konstruktioner;

5) elverk, företag eller inrättning som för annat än eget bruk producerar eller överför elektricitet eller distribuerar sådan;

6) elförsörjning, elproduktion, elöverföring och eldistribution samt därtill ansluten verksamhet; samt

7) elskada, skada som förorsakats genom elström, elfält eller magnetfält.

(2 mom. lika som i framställningen).

3 §.

Samarbete och planering rörande elförsörjningen skall äga rum som i denna lag är stadgat. Härvid skall särskilt beaktas behovet av att upprätthålla och utveckla ett i ekonomiskt och tekniskt hänseende ändamålsenligt system för produktion, överföring och distribution av elektricitet, som beaktar hela landskapet och (uteslutn.) olika regioners behov samt tar hänsyn till miljön.

4-8 §§.

(Lika som i framställningen).

9 §.

I 8 § avsett tillstånd skall sökas skriftligen hos landskapsstyrelsen. Sådant tillstånd behöver inte sökas för (uteslutn.) verksamhet som kan anses vara av engångskaraktär.

I ansökan skall uppges:

- 1) sökandens namn, yrke och hemort;
- 2) den firma som används vid idkandet av rörelsen;
- 3) (uteslutn.) vilket slag av verksamhet sökanden ämnar bedriva, var den skall bedrivas och när han ämnar inleda verksamheten; samt
- 4) vem som leder i 8 § nämnda arbeten.

Till ansökan skall fogas:

- 1) utredning över sökandens rätt att idka näring i landskapet;
- 2) om sökanden är bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse, avskrift av bolagsordningen eller stadgarna och registerutdrag; (uteslutn.)
- 3) utredning över vilken kompetens den person som kommer att leda i 8 § nämnda arbeten har;
- 4) utredning över tillbudsstående utrymmen och arbetsredskap; samt
- 5) övriga uppgifter som erfordras för utredning av verksamhetens art och omfattning.

(4 mom. lika som i framställningen).

10 §.

(Lika som i framställningen).

2 kap.

Elverk.

11 §.

Elverk får bedriva verksamhet endast med tillstånd som landskapsstyrelsen beviljat för viss tid eller tillsvidare, dock minst 15 år. (elverkstillstånd).

Tillstånd kan beviljas finsk medborgare, inhemskt samfund eller inhemsk inrättning.

12 §.

(1 mom. lika som framställningen).

I ansökan skall uppges:

- 1) sökandens namn och hemort;
- 2) den firma som sökanden ämnar använda; samt
- 3) (uteslutn.) vilket slag av verksamhet sökanden ämnar bedriva, var den skall bedrivas och när han ämnar inleda elverksdriften.

Till ansökan skall fogas:

- 1) utredning över sökandens rätt att idka näring i landskapet;
- 2) om sökanden är bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning, annat samfund eller stiftelse, avskrift av bolagsordningen eller stadgarna och registerutdrag; (utesltn.)
- 3) utredning över vilka personer som kommer att leda planerings-, byggnads-, reparations-, service- och driftsarbetena på sökandens elanläggningar och över deras kompetens;
- 4) erforderlig utredning över att elverket överensstämmer med de allmänna mål för elförsörjningen som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten; samt
- 5) erforderlig utredning över i 13 § 1 mom. 2 punkten avsedda förutsättningar.
(4 mom. lika som i framställningen).

13 §.

Elverkstillstånd skall, med iakttagande av vad i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland är föreskrivet, beviljas

- 1) om sökanden har en i huvudsyssla anställd person som är kompetent att leda service- och driftsarbeten på elanläggningar samt såvida elverket utför planerings-, byggnads- och reparationsarbeten på elanläggningar, en i huvudsyssla anställd person som är kompetent att leda dessa arbeten;
- 2) om företaget eller inrättningen organisatoriskt, tekniskt och ekonomiskt förmår sköta den elförsörjningsuppgift som avses i ansökan; samt
- 3) om verksamheten överensstämmer med (utesltn.) av landskapsstyrelsen fastställda allmänna mål för elförsörjningen.
Företag eller inrättning, som är verksam inom ett begränsat område och inte levererar elektricitet direkt till allmänt bruk, kan av landskapsstyrelsen beviljas elverkstillstånd även om ledaren av service- och driftsarbetena samt planerings-, byggnads- och reparationsarbetena på sökandens elanläggningar är samma person om denna har tillräcklig kompetens för uppgifterna.
(3 och 4 mom. lika som i framställningen).

14 §.

(Lika som i framställningen)

15 §.

(1 mom. lika som i framställningen).

Elverk som levererar elektricitet direkt för allmän förbrukning skall iakttaga av landskapsstyrelsen utfärdade elleveransvillkor, i vilka de till elleverans anslutna rättigheterna och skyldigheterna för elverk och dess kunder anges, om inte landskapsstyrelsen för särskilt fall medgivit undantag härifrån.

(3 mom. lika som i framställningen).

16 §.

(Lika som i framställningen).

3 kap.

Elförsörjning.

17 §.

I syfte att trygga och utveckla elförsörjningen skall landskapsstyrelsen årligen antaga en enhetlig plan beträffande från landskapets synpunkt betydelsefull produktion, anskaffning och överföring av elektricitet, nedan benämnd elförsörjningsplan.

Elförsörjningsplanen skall vara anpassad till hela landskapets energiförsörjning och innehålla åtgärdsförslag och upprätthållande och utveckling av elförsörjningen i landskapets olika delar samt även i övrigt vara uppgjord i enlighet med denna lags syften och i enlighet med landskapsstyrelsens anvisningar.

I planen skall medtagas:

1) kraftverk, vars generatorers märkeffekt är sammanlagt över 500 kilowatt;

2) elöverföringsanläggning; vars märkspänning överstiger 20 kilovolt; samt

3) annan elöverföringsanläggning, som överför energi till ett vidsträckt eldistributionsområde.

(Lika som i 3 mom. i framställningen.)

Innan den detaljerade delen av elförsörjningsplanen antages av landskapsstyrelsen skall vederbörande kommuns styrelse höras samt ägare av fastighet och andra, vilkas fördel eller rätt kan beröras av planen, beredas tillfälle att framställa påminnelser.

18 §.

För att biträda landskapsstyrelsen vid handläggningen av ärenden som ansluter sig till landskapets elförsörjning tillsätter landskapsstyrelsen för en mandattid som motsvarar landskapsstyrelsens mandatperiod en elförsörjningsdelegation, nedan benämnd delegationen. Delegationen skall bestå av nio ordinarie ledamöter, för vilka jämväl utses personliga ersättare.

Delegationens ordförande skall representera landskapet, tre medlemmar skall representera elverken, en Mariehamns stad, två fasta Ålands kommuner, en skärgårdskommunerna och en betydande elförbrukare.

19 §.

(1 mom. lika som i framställningen).

Delegationen skall vid uppgörandet av planen samråda med andra myndigheter och organ vars verksamhet har anknytning till elförsörjningen.

(Lika som 2 mom. framställningen).

20 §.

(Lika som i framställningen).

4 kap.

Byggnadstillstånd.

21 §.

För byggande av kraftverk samt elöverföringsanläggning och elverks distributionsanläggning på över 1.000 volt (1 kilovolt) krävs, om inte i 2 mom. är annat stadgat, landskapsstyrelsens tillstånd.

I 1 mom. avsett tillstånd erfordras inte för

1) byggande av kraftverk vars generators märkeffekt är högst 10.000 kilowatt eller elöverföringsanläggning vars märkspänning är högst 20 kilovolt vilka upptages i den detaljerade delen av gällande elförsörjningsplan, om det av planen framgår att byggandet skall inledas under de två första åren av planens giltighetstid; inte heller för

2) byggande av annat kraftverk, om märkeffekten hos kraftverkets generatorer uppgår till sammanlagt högst 500 kilowatt, eller för byggande av elöverförings- och distributionsanläggning med en märkspänning av högst 20 kilovolt, om anläggningen byggs av

sådant elverk, som omfattas av elförsörjningsplanen inom elverkets eldistributionsområde.

(Uteslutn.) Om byggande av kraftverk och elöverföringsanläggning, för vilket enligt 2 mom. (uteslutn.) inte erfordras tillstånd, skall anmälan göras till landskapsstyrelsen senast två månader innan byggnadsarbetet inleds.

22-23 §§.

(Lika som i framställningen).

24 §.

För byggnadstillstånd varom stadgas i denna lag kan landskapsstyrelsen uppbära avgifter enligt (uteslutn.) vad därom i rikslagsstiftningen är stadgat.

5 kap.

Övervakning och besiktning.

25-27 §§.

(Lika som i framställningen).

28 §.

(1 och 2 mom. lika som i framställningen).

Den som utför eller är ansvarit ledare för besiktningarna får inte inom elverk eller annat företag vara i en sådan ställning att hans opartiskhet som inspektör äventyras. Anställd inom elverk får dock utföra i 27 § avsedda ibruktagningsbesiktningar.

29 §.

(Lika som i framställningen).

30 §.

(1 mom. lika som i framställningen).

Landskapsstyrelsen kan även bestämma om att elanläggningar som tagits i bruk skall besiktigas och om de mellantider som härvid skall iakttagas (periodiska besiktningar).

31 §.

(Lika som i framställningen).

32 §.

(1 mom. lika som i framställningen).

Elmateriel som godkänts för användning enligt rikets normer (uteslutn.) eller i Sverige behöver inte undergå i 1 mom. avsedd besiktning. Detsamma gäller elmateriel som godkänts för användning i Danmark eller Norge enligt för de nordiska länderna gällande gemensamma normer.

33 §.

(Lika som i framställningen).

34 §.

För övervaknings- och besiktningsåtgärder samt övriga prestationer, som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade föreskrifter och som utförs av landskapsstyrelsen eller elverk uppbärs avgifter (uteslutn.) i enlighet med vad därom i rikslagstiftningen är stadgat. Landskapsstyrelsen äger dock besluta att avgift av visst slag inte skall uppbäras.

35 §.

(Lika som i framställningen).

6 kap.

Skada och olägenhet.

36-49 §§.

(Lika som i framställningen).

7 kap.

Sökande av ändring.

50 §.

(Lika som i framställningen).

51 §.

Över lagligheten av beslut som landskapsstyrelsen fattat enligt denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen om inte annat följer av 2 och 3 mom.

Över lagligheten av sådant beslut av landskapsstyrelsen där motsvarande beslut enligt rikslagstiftningen fattas av Elinspektionscentralen skall besvär likväl anföras hos handels- och industriministeriet. Vid ändringssökande skall härvid iakttagas vad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50) är stadgat. Landskapsstyrelsens beslut skall iakttagas oberoende av att ändring sökts, om inte ministeriet annorlunda bestämmer.

Besvär får inte anföras över beslut om föreläggande av vite som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag.

52 §.

Besvär får inte anföras över beslut som handels- och industriministeriet fattat i egenskap av besvärsmyndighet i annat fall än då fråga är om lagligheten av beslut om avslag på en i 8 § 1 mom. avsedd tillståndsansökan.

8 kap.

Särskilda bestämmelser.

53 §.

(Lika som i framställningen).

54 §.

Den som utför i denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser avsedda besiktningar äger rätt att för övervakningen av att bestämmelserna iakttages få granska elanläggning (uteslutn.) jämte till den hörande lager och driftställen samt lager och försäljningsställen för elmateriel samt att erhålla för övervakningen och besiktningen erforderliga uppgifter om dessa.

55 §.

(Lika som i framställningen).

56 §.

(1 mom. lika som i framställningen).

Den ekonomiska fördel som gärningsmannen eller den på vars vägnar eller till vars förmån han handlat erhållit genom i 1 mom. avsedd överträdelse skall dömas förbruten till staten. Kan fördelen inte noggrant beräknas skall den uppskattas med beaktande av verksamhetens art och omfattning. Den egendom eller dess värde, i fråga om vilken i 1 mom. avsedda bestämmelser överträtts, skall helt

eller delvis dömas förbruten till staten, om detta inte är oskäligt med beaktande av att (uteslutn.) överträdelsen är ringa.
(3 mom. lika som i framställningen).

57 §.

(Lika som i framställningen).

58 §.

Polismyndighet och tullmyndighet skall vid behov ge handräckning i ärenden som gäller övervakning av efterlevnaden av denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser samt ge handräckning vid verkställigheten av beslut rörande användande av tvångsmedel som avses i 31, 33 och 56 §§ denna lag.

59-63 §§.

(Lika som i framställningen).

64 §.

(Lika som i framställningens 65 §).

65 §.

(Lika som i framställningens 66 §).

66 §.

(1 mom. lika som i framställningens 67 § 1 mom.).

Landskapsstyrelsen kan besluta att bestämmelser som utfärdats av riksmyndighet med stöd av ellagen (FFS 319/79) (uteslutn.) skall äga tillämpning även i landskapet Åland, antingen i oförändrad lydelse eller med av landskapsstyrelsen föreskrivna ändringar.

67 §.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 31 augusti 1944 angående elektriska anläggningar i landskapet Åland (18/44) och däri senare gjorda ändringar. Den med stöd därav utfärdade landskapsförordningen förblir dock fortfarande i kraft till de delar den inte strider mot denna lag om inte genom landskapsförordning annorlunda bestäms.

Den i 18 § nämnda elförsörjningsdelegationen kan tillsättas redan före denna lags ikraftträdande.

Landskapsstyrelsen skall före den 1 januari 1984 antaga den första av i denna lag avsedda elförsörjningsplaner.

Elverk skall inleda i 27 § avsedda ibruktagningsbesiktningar senast den 198 om inte landskapsstyrelsen beviljat elverk rätt att inleda besiktningarna senare. Landskapsstyrelsen skall på förhand underrättas om inledandet av besiktningarna.

I fråga om ersättande av skada som uppkommit före denna lags ikraftträdande tillämpas tidigare lag.

samt att landstinget måtte antaga förslaget till landskapslag angående ändring av 5 § landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland i enlighet med landskapsstyrelsens framställning.

Marichamn den 1 mars 1982.

På lagutskottets vägnar:

Sune Carlsson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande i utskottet: ordf. Sune Carlsson (delvis) viceordf. Sune Eriksson, ledamöterna Bert Häggblom, Roald Karlsson och Jan-Erik Lindfors samt ersättaren Olof M. Jansson (delvis).

